

Efter larmet – Malla, 71, vill stoppa gängrekryteringen

29 mars 2024 04:26

**Gängen har kommit till Hedemora – för att rekrytera unga.
En utveckling som går att stoppa.
Det vet Malla Taipale som vänt värstingskolor till framgångssagor.
Nu vill hon agera.
– Mitt älskade lilla Hedemora får inte bli ett sådant ställe där
kriminaliteten breder ut sig.**

Tobias Berg
Text

Malla Taipale har idéer om hur man ska hindra ungdomar från att rekryteras i kriminella gäng – och det krävs arbete från föräldrarna.
Bild: Tobias Berg

Malla Taipale flyttade i Hedemora för fyra år sedan – hon har ett långt arbetsliv som rektor bakom sig. Med 20 års erfarenhet av att arbeta i Stockholmsområdet, varav 12 år på skolor i särskilt utsatta områden, är hon väl insatt i problemskolor och hur man ska vända en negativ utveckling.

I Sollentuna strax utanför huvudstaden försökte eleverna bränna ned skolan och brandkåren samt polisen blev viktiga samarbetspartners, tills Malla med sin personal fick ordning på skolan.

Hennes karriär kom att leda henne till att bli rektor för två skolor till i Stockholmsområdet innan hon gick i pension, varav den ena då var ansedd vara regionens värsta.

När Malla läste i Södran om hur gängkriminella försökt rekrytera ungdomar i Hedemora blev hon förskräckt. Hon kände att hon ville bidra för att stoppa den utvecklingen.

Under sin tid som rektor i Stockholm så medverkade hon ofta i media. Hon fick uppmärksamhet efter att hon lyckades vända skolresultaten i sina ”problemskolor”.

Bland annat i Stockholms då värsta skola, där mängden elever som fick godkända gymnasiebetyg steg från 50 procent när hon började till 83 procent under hennes initiativ.

– Jag hade inte de snällaste eleverna i början av min tid på dessa skolor. Det såldes droger precis utanför skolan, jag kunde se hur flickor från finare stadsdelar Östermalm kom till skolan för att köpa sprit precis vid entrén. Det såg jag från mitt rektorsfönster, säger Malla Taipale.

– När jag började så var brandkåren skolan ett par dagar i veckan, det var en sådan skola.

Utbildning och kunskap är ett vaccin, det är förebyggande.

Men vi ses inte för att berätta om Mallas framgångsrika karriär, vi ses för att diskutera gängens rekryteringar. Vilket hon upplevde själv där hon arbetade. Då gängkriminella försökte rekrytera elever vid en av hennes skolor.

– När jag började där så var det redan igång, i mindre omfattning än idag men det fanns redan då, även om det inte brändes bilar utanför mina skolor.

Hur märktes det?

– De stod utanför skolgården och pratade med eleverna.

– De var inte så gamla utan skulle ragga kompisar, alltså jämgamla i årskurs åtta och nio. De ville ha med eleverna från min skola.

Nu för tiden börjar rekryteringen i Stockholmsområdet betydligt tidigare än så berättar Malla.

– Vi fick jobba jättemycket för att ta fram olika strategier för att förhindra eleverna att hamna i kriminalitet.

För att stävja kriminaliteten hos unga behöver samhället se till att föräldrarna tar sitt ansvar – det är föräldrarna som ska se till att barnen inte hamnar i kriminalitet, menar Malla.

Bild: Tobias Berg

Och den första delen i den strategin är att få kontakt med föräldrar.

För Malla är tydlig på en punkt, det är inte skolans uppdrag att stoppa ungdomar och barn från att bli kriminella.

Det är föräldrarna man behöver nå – det är där man på riktigt kan hindra barnen från att bli lätta offer för rekrytering in i kriminella gäng, menar hon.

– Utbildning och kunskap är ett vaccin, det är förebyggande. Men det är inte ett botemedel. Man måste nå föräldrarna, speciellt de som har ett annat modersmål eller inte talar svenska.

Genom att upplysa föräldrarna om regler, lagar och på vilket sätt skolorna ska arbeta så får man en respekt menar Malla.

Och med den respekten så kan man få föräldrarna att lyssna på vad man har att säga.

Det i sin tur gör att föräldrarna kan ta större ansvar över sina barn, vilket på sikt hindrar dem från att rekryteras in i gängen.

– Jag har många gånger sagt till föräldrar som vill lägga sitt ansvar på skolan att de har svikit sina barn. Det gör förstås ont att höra, men jag kunde fråga: Hur länge tänker du svika ditt barn?

– Jag tror att hela samhället måste vakna och ställa upp för barnen. Men de som måste ställa upp mest är föräldrarna, det är inte skolans uppgift att uppföstra barnen.

Man måste lita på att alla familjer har förmågan att vara goda föräldrar om man förväntar sig det av dem.

Detta förhållningssätt, samt att byta ut personalen till lärare som drevs av samma vilja av förändring som Malla, det var receptet för att vända utvecklingen i skolorna där hon arbetat.

Hon menar att man i Sverige har bra koll på barnen när de är små.

Men när de når tonårsåldern då finns en tendens att man börjar lita på sina barn och släppa kontrollen.

När den kanske behövs som mest.

– Och man behöver flytta fokus från polis, skola och socialen. De är givetvis viktiga men det är föräldrarna som måste ha huvudansvaret för sina barn att inte hamna i kriminalitet.

– Så länge vi har föräldrar som inte bryr sig om vad deras barn gör på kvällarna, som inte följer med och tar hand om situationen. Och som tror på sina tonåringar när de ljuger. Då kommer vi ha det här problemet.

Malla säger också att det finns en tendens i samhället att alla aktörer som har med problemet att göra samlas i olika initiativ och ryggdunkar varandra, utan någon egentlig effekt.

– Det är så att många gånger säger skolan att de gjort vad de kan, socialtjänsten och polisen likaså. Så berömmar man varandra för det hårda arbetet men det blir ingen skillnad. Kriminaliteten fortsätter att breda ut sig.

– Det är ett arbetssätt jag inte tror på för då känner man sig bara misslyckad, man måste möta människor där de befinner sig. På samma nivå, och visa att man bryr sig om just ditt barn.

Mitt älskade lilla Hedemora får inte bli ett sådant ställe där kriminaliteten breder ut sig

Hur får man då föräldrarna att engagera sig?

– Det måste börja i skolan, då måste skolan visa vad som förväntas av dig som förälder. Skolan ansvarar för undervisning och utbildning. Men inte den individuella uppfostran om att man inte ska gå och bli kriminell.

I skolorna där Malla var rektor bjöd hon in alla föräldrar, delade upp dem i språkgrupper och hade tolkar med på mötena. Under mötena förklarade hon tydligt och grundligt vad skolans uppdrag är och var gränserna går. Och vad som hon kräver och förväntar sig av föräldrarna.

Det gjorde att engagemanget från föräldrarna i sina barns skolgång ökade.

Och det är vad som krävs för att långsiktigt stoppa gängrekryteringen bland ungdomar?

– Absolut, om du bryr dig om ditt barn när det blir tonåring så lämnar du den inte ute på kvällarna. Då är du engagerad.

– Men det är en komplex fråga, i vissa områden är barnen ute till elva på kvällarna för att man bor för trångt, man får inte plats. Men det är inte alls alla familjer.

– Man måste lita på att alla familjer har förmågan att vara goda föräldrar om man förväntar sig det av dem.

– Jag hoppas att man kan stävja den här rekryteringen som kanske har påbörjats i Hedemora. Mitt älskade lilla Hedemora får inte bli ett sådant ställe där kriminaliteten breder ut sig.

– Jag vill leva i en lugn liten stad.

 Dela artikeln

Tobias Berg

tobias.berg@sodran.se

0225-595405

Följ